756/06

Den 25. september 2006 blev i sag nr. 67.902:

xxxx xxxxx xxxxxx xx xxxxxx
xxxxxxxxx
xxxxxxxxx xxxxxxxxx xxxxxxx
xxxxxxx xxxxx xx
xxxx xxxxxxxxx x

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Boet efter nu afdøde forsikrede, der havde heltidsulykkesforsikring i PFA Pension, klager ved sin advokat over selskabets afvisning af at yde forsikringsdækning for et anmeldt ulykkestilfælde. Boet er endvidere utilfreds med, at selskabet har afvist at dække advokatomkostninger i forbindelse med behandling af det anmeldte ulykkestilfælde.

Selskabet har afvist at udbetale forsikringssummen ved dødsfald med henvisning til, at det anmeldte hændelsesforløb ikke er et ulykkestilfælde i forsikringsbetingelsernes forstand. Selskabet har desuden afvist at betale advokatomkostninger med henvisning til, at selskabets sagsbehandling ikke har nødvendiggjort advokatbistand.

Det fremgår af sagen, at forsikrede druknede i forbindelse med amatørdykning med snorkel den 29/4 2005.

Af politiets anmeldelsesrapport af 29/4 2005 fremgår bl.a.:

> "Umiddelbart efter anmeldelsen blev pa. K.N. og undertegnede sendt til stedet i patruljevogn ...

Vi blev vist til tilskadekomne af en beboer på stedet. Gerningsstedet var stranden ca. 400 m nordvest for M.vej 26, hvor personale fra akut-ambulance sammen med tilskadekomnes (afdødes) bror var i gang med 1. hjælp, ligesom der blev anlagt ilt og tilsluttet 'apparatur' til måling af hjerterytme. Tilskadekomne var ukontaktbar, men synes modtagelig for behandlingen.

Han var iklædt våddragt og hans udstyr i øvrigt (svømmefødder m.v.) lå i strandkanten. Da akutsygeplejersken mente, at han begyndte at blive stabil blev han løftet op på en båre for at transportere ham til ambulancen, der netop var ankommet.

Vi påbegyndte herefter transporten tilbage til ambulancen og ca. 1/2-vejs stoppede tilskadekomnes hjerte, hvorfor der igen blev påbegyndt hjertemassage, ligesom der blev anlagt iltslange, hvorefter transporten fortsatte, mens der blev givet hjertemassage m.v.

Behandlingen af tilskadekomne fortsatte ved ankomsten til ambulancen, hvorefter han med udrykning blev kørt til H. sygehus.

Tilskadekomnes udstyr blev undersøgt af pa. K.N. og dette viste ingen tegn på defekter.

Gerningsstedsundersøgelsen viste, at det var klart vejr, men blæsende en frisk vind med bølger op til 30 cm. Der fandtes ikke spor i øvrigt på gerningsstedet af betydning for sagen."

Af politiets afhøringsrapport af 29/4 2005 fremgår følgende vedrørende afhøringen af forsikredes bror:

"Afh. forklarede kort, at han var tilskadekomnes (afdødes) bror og at de sammen havde snorkeldykket bl.a. for at fange fisk.

Umiddelbart inden afhørte blev opmærksom på at broderen havde problemer, befandt afhørte sig sammen med sin søn i vandkanten og broderen befandt sig ca. 50 m ude alene.

Da afhørte blev opmærksom på broderen kaldte denne hjælp, og afhørte fik sin søn på land, hvorefter han straks svømmede ud til broderen, der var i vanskeligheder.
Afhørte fik trukket broderen med ind og undervejs begyndte han at give broderen kunstigt åndedræt og da han kom tættere på land, kom vidnet K.W.N. til hjælp og de fik trukket broderen i land, hvor de straks påbegyndte 1. hjælp, mens andre tilkaldte hjælp."

Om afhøringen af vidnet K.W.N. fremgår følgende af politiets afhøringsrapport:
"Afhørte forklarede at han sammen med 4 andre var i sommerhus for at snorkeldykke efter fisk. Der var også børn med.

Tilskadekomne (afdøde) var ankommet alene i dag ca. kl. 1100 og havde sluttet sig til selskabet, hvorefter han ca. kl. 1200 sammen med sin bror og dennes søn var begyndt at snorkeldykke.

Broderen og dennes søn blev inde på lavt vand, mens tilskadekomne svømmede ca. 50 m ud. Afhørte befandt sig på stranden og havde ikke sit udstyr på, idet han ikke ville dykke endnu.

Efter ca. 30 min. blev han pludseligt klar over at noget var galt, idet tilskadekomne råbte på hjælp og så ud til at være i vanskeligheder. Broderen fik sin søn på land, hvorefter han svømmede ud til tilskadekomne og begyndte at trække denne med ind.

Afhørte var ikke selv hoppet i vandet for at hjælpe til, idet han var bange for at vandet var for koldt til at kunne opholde sig i i længere tid, ligesom det først senere gik op for ham, hvor alvorligt det stod til. Da tilskadekomnes bror kom tættere på land, kaldte han på afhørte, der gik ud i vandet og sammen fik de tilskadekomne på land, mens de gav kunstigt åndedræt, hvilket de fortsatte med efter at være kommet på land.
De sendte besked om at ringe 112 og få sendt hjælp.

Indtil hjælpen kom ydede de 1. hjælp, men afhørte var ikke sikker på, at tilskadekomne selv kunne trække vejret.
Afhørte kunne ikke forstå, hvorfor tilskadekomne ikke havde afmonteret sit blybælte, da han kom i vanskeligheder."

Efterfølgende blev afdødes samleverske afhørt af politiet. Af afhøringsrapporten fremgår:

"G.d. var han kørt til S. for at dykke sammen med sin bror og 3 andre personer. Han havde ikke følt sig sløj eller andet, som kunne forklare uheldet.
Han havde søgt læge for ca. 8 mdr. siden for sin ryg, men havde ellers ikke været til læge.
For ca. 14 dage siden havde han en episode, hvor det sortnede for hans øjne og han blev lidt svimmel og de havde talt om, at hvis det fortsatte skulle han søge læge, men der havde intet været siden.

Hun var blevet underrettet om uheldet fra afdødes kammerater og var nået frem til H. Sygehus inden samleveren blev erklæret død.
Kammeraterne havde medtaget afdødes dykkerudstyr og leveret det til hende, men snorkelen var ikke med. Den måtte være blevet i vandet."

Endvidere fremgår det af politirapporten, at læge P.S. til politiet telefonisk oplyste, at han havde været afdødes egen læge siden 1998. Endvidere oplyste lægen bl.a., at nu afdøde var kendt som en sund og rask, ung mand.

I kontinuation fra H. sygehus hedder det bl.a.:

"29.04.2005 16:00 KARDIOLOGISK SENGEAFS.43-3, H.

AKUT INDLÆGGELSE

34-årig mand indbringes af Falck efter hjertestop i forbindelse med snorklen. Ifølge oplysninger fra Falck og efterfølgende pt.s bror skulle pt. være kørt hjemmefra ved 8.30-tiden, hvor han havde spist morgenmad. Ankommer til sin bror og får et stykke franskbrød med kaffe ca. kl. 11.30. Pt. og pt.s bror dykkede med snorkel på op til 2

meters dybde i kort tid. Pludselig råbte pt. på hjælp og pt.s bror kunne nå ham på ca. i minuts tid, med besvær trak han pt. op til stranden. Kunne mærke, at pt. var fuldstændig kraftesløs med skum i munden og kunne ikke komme i kontakt med ham. Broderen begyndte at give pt. luft i munden med det samme. Falck ankommer kort efter og begynder regelret genoplivning. I starten kunne de mærke puls og på ekg kan man se 4-5 nodale komplekser. Ingen ST-elevation eller depression.
Efterfølgende ekg'er med asystoli og uro i forbindelse med hjertemassage.
Ved ankomsten til modtagelsen har pt. fået 6 mg Atropin og 3 mg adrenalin, ingen DC-stød. Ingen stødbar rytme observeret.'~

OBJEKTIVT
...
Efter 50 minutters genoplivning, i samråd med anæstesi bagvagt, tager vi beslutningen om at holde op med yderligere genoplivningsforsøg."

Det fremgår af konklusionen i obduktionserklæring af 4/5 2005, at der ses typiske tegn på drukning. Af tegn på sygdom fandtes forstørrelse af hjertet, lette forkalkningsforandringer af hjertets kranspulsårer og af legemspulsåren i dens bughuleforløb samt forstørrelse af milten. Det konkluderes, at dødsårsagen må antages at være kvælning ved drukning.

Det fremgår af konklusionen i supplerende erklæring til retslægelig obduktion, at der ikke fandtes alkohol i nu afdøde på tidspunktet for dødens indtræden.

Boets advokat har over for nævnet ved klageskrivelse af 11/10 2005 påstået selskabet tilpligtet at anerkende, at det anmeldte ulykkestilfælde er dækningsberettigende. Til støtte herfor har advokaten bl.a. gjort gældende:

" at Forsikredes død efter sin ydre objektive fremtrædelsesform er et ulykkestilfælde omfattet af forsikringsbetingelsernes § 1, ...

...

at der ikke er oplyst omstændigheder, som sandsynliggør, at der ikke er tale om et ulykkestilfælde, ...

...

at der derfor foreligger et dækningsberettiget ulykkestilfælde, jf. Landsrettens afgørelse i UfR 1998.696H og Højesterets afgørelse i U1997.683H,

at forsikringsselskabets argumentation ikke har støtte i forsikringsbetingelsernes ordlyd, ...

...

at fortolkningen af ulykkesforsikringens § 1 i øvrigt skal ske i lyset af, hvilke hændelser forsikringstageren med rimelighed kan forvente, at ulykkesforsikringen dækker som ulykkestilfælde, jf. landsrettens afgørelse i FED 1998.36 ØLD,

at der ved fastlæggelsen af, hvilke hændelser forsikringstageren med rimelighed kan forvente, at ulykkesforsikringen dækker som ulykkestilfælde, må tages udgangspunkt i, hvad forsikrede kunne henholdsvis ikke kunne påregne måtte blive en følge af hans snorkling,

at Forsikredes død ligger uden for, hvad forsikrede kunne påregne måtte blive en følge af hans snorkling,

at Forsikredes død også af denne grund er dækningsberettiget under ulykkesforsikringen."

Selskabet har over for nævnet fastholdt sin afgørelse. Selskabet har til støtte herfor i skrivelse af 16/11 2005 til nævnet bl.a. anført:

"**3. Begrundelse for vores standpunkt**

3.1. Uheldet skyldes ikke en udefra kommende årsag

Vi har afvist udbetalingen, fordi ulykkesdefinitionen i forsikringsbetingelsernes § 1, stk. 1 ikke er opfyldt. Der er ikke en udefra kommende årsag til, at M.R.H. fik vand i luftvejene og druknede.

Det er klageren, der har bevisbyrden for, at der foreligger en dækningsberettiget forsikringsbegivenhed i form af et ulykkestilfælde, og herunder har klageren bevisbyrden for, at det skyldes en udefra kommende årsag, at M.R.H. fik vand i luftvejene. Dette er ikke dokumenteret af klageren.

...

3.2. Uheldet må skyldes indre årsager hos forsikrede

...

I mangel af ydre årsager må det lægges til grund, at det er indre forhold hos M.R.H., der resulterede i, at han fik vand i luftvejene. Sådanne indre årsager er ikke omfattet af ulykkesdefinitionen.

3.3. Bemærkninger til anbringender fra klageren

Vi bestrider de anbringender, som A.Z.H. anfører i klagebrevet til støtte for kravet.

...

Et dødsfald, der ikke er forårsaget af ydre forhold, men er forårsaget af indre forhold hos den forsikrede, har ikke en fremtrædelsesform som et ulykkestilfælde. Det er ikke formålet med ulykkesforsikringen, at den skal dække skader, der skyldes indre årsager hos den forsikrede, og der er intet holdepunkt for, at den skulle gøre det..

...

3.4. Sammenligning med andre sager

Denne sag adskiller sig fra andre sager, hvor den forsikrede drukner, fordi han ved et uheld falder i vandet eller af andre årsager kommer i vandet ved et uheld. I de tilfælde kan det forhold, at den forsikrede ved et uheld kommer i vandet, være den udefra kommende årsag til, at den forsikrede drukner, som det er krævet i ulykkesdefinitionen. Men det kan det ikke være, når M.R.H. frivilligt opholder sig i vandet med våddragt, svømmefødder, blybælte og snorkel.

Denne sag minder om sager, hvor den forsikrede af indre årsager bliver dårlig, mens han står op, og derfor falder omkuld, hvorved han rammer noget og pådrages en skade. Sådanne tilfælde dækkes ikke af ulykkesforsikringer.

De faktiske forhold i denne sag adskiller sig fra de faktiske forhold i de tre domme, som A.Z.H. henviser til, og de tre domme danner derfor ikke præcedens for denne sag.

...

3.5. Hvis krav om ydre årsag er opfyldt, er krav om pludselighed ikke opfyldt

Hvis Ankenævnet mod forventning lægger til grund, at ulykkesdefinitionens krav om ydre årsag er opfyldt, vil ulykkesdefinitionens krav om en pludselig indvirkning ikke være opfyldt i denne sag. Der er som udgangspunkt krav om, at skaden skal være pludselig i momentan forstand.

Den pludselige indvirkning skal vurderes i forhold til, hvornår døden indtræffer. Fra M.R.H. råbte om hjælp, gik der kun ganske kort tid, inden hans broder var hos ham og begyndte at trække ham ind og give ham kunstigt åndedræt undervejs. Da Falck kom, havde han stadig puls og fik behandling af Falck. Døden blev konstateret efter 50 minutter på hospitalet. Til disse 50 minutter skal lægges tidsrummet fra han fik vand i luftvejene og indtil Falck nåede frem med ham til hospitalet. Dette giver i alt et tidsrum på omkring 11/2-2 timer fra han fik vand i luftvejene og indtil døden blev konstateret på hospitalet.

Med dette forløb adskiller denne sag sig fra andre sager, hvor personer bliver fundet druknet i vandet og det må lægges til grund, at de har været i vandet hele tiden, fra de fik vand i luftvejene og indtil de afgik ved døden."

Hertil har boets advokat i skrivelse af 24/1 2006 til nævnet bemærket:

"Jeg skal fastholde, at en drukneulykke efter sin ydre objektive fremtrædelsesform har karakter af et ulykkestilfælde, hvilket ses anerkendt i den forsikringsretlige litteratur og praksis, der blandt andet følger af Østre Landsrets afgørelse i den højesteretsdom, der er optrykt i U.1998.696H.

De udefra kommende omstændigheder er det forhold, at M.R.H. dør fordi han sluger vand og derved drukner. Denne handling er ufrivillig og den omstændighed, at

M.R.H. frivilligt har opholdt sig i vandet, kan ikke ændre ved, at døden skyldes udefra kommende forhold, jf. princippet i den højesteretsdom, der er optrykt UfR.2003.815H.

PFA Pension har anført en række betragtninger om, at M.R.H. kan have fået ildebefindende og andet, der kan have bevirket ulykken. Såfremt PFA Pension ønsker at gøre sådanne synspunkter gældende, er det PFA, der har bevisbyrden for, at der foreligger sådanne indefra kommende omstændigheder, jf. den højesteretsdom, der er optrykt i U.1997.683.

Afslutningsvis skal jeg påstå min klient tilkendt advokatomkostninger, idet jeg henviser til, at selskabet har fundet det formålstjenligt, at lade en jurist behandle sagen samt til sagens karakter, herunder navnlig, at der er tale om en dødsfaldsdækning. Henset til sagens karakter, vil jeg finde det passende, at der pålægges selskabet at betale et beløb til dækning af mine omkostninger med kr. 15.000,00, idet jeg for en ordens skyld bemærker, at de faktiske omkostninger ved sagens førelse har været betydeligt større."

Selskabet har i skrivelse af 27/2 2006 til nævnet bl.a. anført:

"Kravet om en udefra kommende årsag til uheldet er ikke opfyldt ved, at der kom vand udefra og ind i M.R.H.s luftveje. I så fald ville kravet om en udefra kommende årsag være opfyldt i alle tilfælde, hvor en person drukner - hvilket det ikke er. Kravet om en udefra kommende årsag til uheldet er kun opfyldt, hvis der var en udefra kommende årsag til, at M.R.H. fik vand i luftvejene - og dette således ikke skyldes en årsag hos M.R.H. selv.

Der er intet, der tyder på, at der har været en udefra kommende årsag til, at M.R.H. fik vand i luftvejene.

...

Det følger af vedtægterne for Ankenævnet, og det er fast praksis ved Ankenævnet, at klagere ikke får dækket advokatomkostninger. Det er kun forekommet i ganske særlige sager, og denne sag har slet ikke en sådan ganske særlig karakter.

Vi er heller ikke enige i størrelse af det honorar, der eventuelt skulle dækkes, hvis det havde været en sådan ganske særlig sag. Vi fik skadeanmeldelsen ... fra K.A.L., og vi sendte vores afgørelse til hende ... Advokatfirmaet P. har derefter sendt et brev til os ..., inden advokatfirmaet klagede til Dem."

Boets advokat og selskabet er efterfølgende fremkommet med yderligere bemærkninger i skrivelser til nævnet.

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"**§ 1. Forsikringens omfang**

Forsikringen giver ret til erstatning ved ulykkestilfælde, hvorved forstås en tilfældig, af den forsikredes vilje uafhængig pludselig udefra kommende indvirkning på legemet, som har en påviselig beskadigelse af dette til følge

...

§ 2. Begrænsninger i forsikringens dækning

Forsikringen dækker ikke:

a) Ulykkestilfælde, der indtræder som følge af sygdom
b) Sådan følge af et ulykkestilfælde, som beror på latente sygdomsanlæg
c) Ulykkestilfælde, der skyldes forsæt, selvmordsforsøg, grov uagtsomhed eller selvforskyldt beruselse samt misbrug af narkotika og andre stoffer med skadelig virkning
d) Ulykkestilfælde, der er opstået under deltagelse og træning i professionel sport, ... dykning med anvendelse af særlige dykker- og frømandsudstyr samt lignende sport, der i farlighed kan sidestilles hermed ...

...

§ 4. Erstatningsberegning og udbetaling

A) Dødsfaldsudbetaling

Når et ulykkestilfælde er den direkte og eneste årsag til den forsikredes død inden to år efter ulykkestilfældes, udbetales den i policen fastsatte dødsfaldssum."

Nævnet udtaler:
Nævnet må efter det oplyste lægge til grund, at dødsårsagen er drukning, hvilket efter teori og praksis som udgangspunkt anses for et ulykkestilfælde. Herefter, og da nævnet ikke heroverfor finder det godtgjort, at ulykkestilfældet skyldes omstændigheder, der er undtaget fra forsikringens dækningsområde, finder nævnet, at selskabet skal yde forsikringsdækning.

Ulykkesforsikringen dækker ikke udgifter til advokatbistand.

Det er nævnets opfattelse, at selskabets behandling af sagen ikke har været af en sådan karakter, at advokatbistand har været nødvendig. Nævnet kan derfor ikke pålægge selskabet at dække udgifter, der har været forbundet hermed.

Herefter, og idet det af parterne i øvrigt anførte ikke findes at kunne føre til et andet resultat,

b e s t e m m e s :

Selskabet, PFA Pension, skal anerkende, at afdøde er omkommet ved et dækningsberettigende ulykkestilfælde og udbetale de begunstigede den erstatning, der tilkommer dem, med tillæg af renter i henhold til forsikringsaftalelovens § 24.

Klagen i øvrigt kan ikke tages til følge.

Marianne Højgaard Pedersen